

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

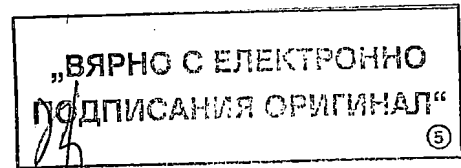
Министерство на земеделието и храните

Дирекция „Развитие на селските райони“

21.11.2024 г.

X 93-6233/21.11.2024

Signed by: Pepa Ivanova Tsoneva

ОДОБРИЛ:

21.11.2024 г.

ДО
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА
2023-2027 Г.

ДОКЛАД

от Елена Иванова – директор на дирекция „Развитие на селските райони“

ОТНОСНО: Прием на заявления за подпомагане по интервенция II.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., наричан по-нататък „Стратегическия план“

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

На основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Ви представям за издаване проект на заповед за утвърждаване на насоки за кандидатстване по интервенция II.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“ от Стратегическия план.

В рамките на Европейския съюз (ЕС) през 2021 г. приключи реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), насочена към по-устойчиво селско стопанство, подпомагане на доходите на земеделските стопани и жизнеспособността на тяхната дейност и укрепване на европейските селски райони. В новата ОСП е заложено Съюзът да определи основните параметри на политиката въз основа на договорените цели и целеви показатели, например в областта на околната среда, изменението на климата и за устойчиво развитие. Въз основа на това всяка държава членка изготвя Стратегически план за ОСП, с който се осигурява

максимален принос към целите на ЕС, като се отчитат по-добре местните условия и нужди спрямо тези цели и показатели. Държавите членки имат по-голяма субсидиарност при изготвянето на рамката за съответствие и контрол, прилагана спрямо бенефициентите, включително проверките и санкциите.

Съгласно чл. 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021 г.) („Регламент (ЕС) 2021/2115“) държавите членки трябва да определят правната рамка, уреждаща предоставянето на подпомагане от Съюза на земеделските стопани и другите бенефициенти в съответствие със стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията и с принципите и изискванията, установени в същия регламент и в Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), („Регламент (ЕС) 2021/2116“).

Предвидено е, че държавите членки са длъжни да изпълняват стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията. Стратегическият план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. е одобрен с решение на Европейската комисия през 2022 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г.), се създава законовата делегация в чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, където е предвидено, че ръководителят на Управляващия орган на Стратегическия план утвърждава със заповед за всеки прием по интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви "а", "в" - "е" и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, включени в Стратегическия план, насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане. Със заповедта се определя и краен срок за публикуване на разясненията и начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане.

Финансовата подкрепа по интервенцията се отпуска по реда на Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (обн., ДВ бр. 92 от 2024 г.), наричана по-нататък „Наредба № 4 от 2024 г.“

Прилагането на интервенцията II.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“, включена в Стратегическия план, има следните цели:

- икономическо развитие и укрепване на много малките земеделски стопанства като устойчиви и жизнеспособни единици;

- ускоряване на модернизацията и технологичното обновление на много малките земеделски стопанства.

С подпомагането по интервенцията ще се постигне и принос към специфични цели на Стратегическия план:

- SO2 Подобряване на ориентацията на пазара и увеличаване на конкурентоспособността на стопанствата в краткосрочен и дългосрочен план, включително по-голям фокус върху научноизследователската дейност, технологиите и цифровизацията;
- SO3 Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността;
- SO8 Популяризиране на заетостта, растежа, равенството между половете, включително и участието на жени в селското стопанство, социално приобщаване и местно развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото управление на горите.

В представения проект на Насоки се уреждат условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и условията за изпълнение на одобрени заявления за подпомагане по интервенцията II.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“, включена в Стратегическия план.

В проекта на насоки са посочени допустимите за подпомагане кандидати, допустимите за подпомагане дейности, размерът на финансовата помощ, условията за допустимост към заявленията за подпомагане и критериите за подбор.

1. Цел на приема на заявления за подпомагане

По приема се подпомагат заявления за подпомагане, които допринасят за постигане на целите на интервенцията и имат принос за постигане специфичните цели на Стратегическия план.

2. Допустими кандидати

Заявления за подпомагане могат да подават земеделски стопани, които са:

- физически лица, навършили 18 години;
- еднолични търговци, еднолични дружества с ограничена отговорност /ЕООД/, дружества с ограничена отговорност /ООД/, регистрирани по Търговския закон;
- кооперации, регистрирани по Закона за кооперациите.

Подпомагат се кандидати, които отговарят на следните условия:

- регистрирани са като земеделски стопани по реда на Закона за подпомагане на земеделските производители;
- имат икономически размер на земеделското стопанство, измерен в Стандартен производствен обем /СПО/ в границите от 3 000 до 8 000 евро, включително;
- имат разработен бизнес план за развитие на дейностите в земеделското стопанство.

Икономическият размер на земеделското стопанство на кандидатите се изчислява въз основа на таблица, разработена от работна група, създадена със Заповед № РД 09-886 от 06.11.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите, за целите на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони.

3. Условия за допустимост

Дейностите по заявленията за подпомагане трябва да се осъществят на територията на Република България.

Подпомагането се предоставя за укрепване и повишаване конкурентоспособността на много малки земеделски стопанства за дейности, свързани с производство на селскостопански продукти, включени в Приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти.

Подпомагането се предоставя за максимален срок от 5 години, само при представен бизнес план. Изпълнението на бизнес плана трябва да започне не по-късно от 9 месеца, считано от датата на решението за отпускане на помощта, но не по-рано от подаване на заявлението за подпомагане.

Бизнес планът трябва да доказва:

1. период за изпълнение до 36 месеца;

2. увеличение на икономическия размер на стопанството спрямо първоначалния размер с най-малко 3 000 евро СПО; Отчитайки затрудненията, които срещат животновъдните стопанства, в условията за кандидатстване е предвидено изключение за стопанства, които увеличават икономическия размер само с пчелни семейства, едри или дребни преживни животни за мляко или месо, за които е допустимо увеличение на икономическия размер на стопанството с най-малко 2 000 евро СПО.

Бизнес планът трябва да показва, че кандидатът ще поддържа размер на стопанството, с който кандидатства, за периода от датата на подаване на заявлението за подпомагане до осъществяване на планираното увеличение. Този план трябва да показва, че кандидатът ще поддържа увеличение на стопанството, измерено в СПО, не по-малко от 3 000 или съответно 2 000 СПО, за периода от подаване на искането за второ плащане до изтичане на пет години от датата на подаване на заявление за подпомагане.

Бизнес планът трябва да съдържа описание на периодите от съответната стопанска година, в която кандидатът планира да извърши засаждане/засяване на земеделските култури за целия период на изпълнението му, както и информация за минималния брой на растенията на единица площ за овощни видове, лозя, многогодишни етеричномаслени култури (в т.ч. маслодайна роза, лавандула и мента), маточници и разсадници за трайни насаждения и декоративни култури.

Видовете инвестиции трябва да съответстват на конкретната дейност на стопанството.

На основание разпоредбите на Закона за опазване на околната среда и Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми е извършена екологична оценка на Стратегическия план. В условията за кандидатстване по интервенцията, са включени мерки и условия, които са посочени в Становище по екологична оценка № 5-4/2023 г. на министъра на околната среда и водите за Стратегическия план.

4. Финансова помощ

Общият размер на бюджета за подкрепа по подадените заявления в периода на прием е в размер на левовата равностойност на 30 000 000 евро.

Подкрепата за един кандидат е не повече от левовата равностойност на 20 000 евро.

Изплащането на помощта се извършва на два етапа:

1. първо плащане в размер на левовата равностойност на 10 000 евро – в срок до два месеца след сключване на административния договор;

2. второ плащане в размер на левовата равностойност до 10 000 евро - когато след извършена проверка Разплащателна агенция (РА) установи правилното изпълнение на бизнес плана.

5. Критерии за подбор на заявление за подпомагане

При оценка на заявленията за подпомагане приоритет ще се предоставя на:

- Заявления за подпомагане, осигуряващи устойчиво развитие на земеделското стопанство;
- Заявления за подпомагане за дейности, които се изпълняват в приоритетен сектор;
- Заявления за подпомагане, свързани с производството на биологично сертифицирани селскостопански продукти;
- Заявлението за подпомагане включва инвестиции в активи, водещи до подобряване на производителността, опазване на околната среда, справяне с климатичните промени, включително и подобряване на биосигурността на животновъдните обекти;
- Заявления за подпомагане, изпълнявани от кандидати с трайни увреждания.

Подпомагат се заявления за подпомагане, получили най-малко 15 точки, съгласно критериите за подбор.

Критериите за подбор са обсъдени с представители на заинтересованите браншови организации на видеоконферентна среща, проведена на 22 - 23 август 2024 г., за която публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/zamestnik-minist-r-vasileva-obs-di-s-bransovi-organizacii-kriteriite-za-podbor-po-planirani-za-startirane-intervencii-ot-strategiceskia-plan>.

Критериите за подбор са гласувани на заседание на Комитет за мониторинг на Стратегическия план на 12-13.09.2024 г., за който публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/komitet-t-po-nabludenie-odobri-vtoro-izmenenie-na-strategiceskia-plan-za-razvitie-na-zemedeliето-i-selskite-rajoni-2023-2027-g>.

В насоките е предвидено извършване на предварителна оценка по критериите за подбор, която съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. се осъществява когато, заявената финансова помощ на подадените заявления за подпомагане надвишава с повече от 50 на сто бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием.

В насоките е предвидено извършване на предварителна оценка по критериите за подбор, която съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. се осъществява когато, заявената финансова помощ на подадените заявления за подпомагане надвишава с повече от 50 на сто бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием.

6. Условията за изпълнение

За осигуряване изпълнение на подпомаганата дейност, в съответствие със заложените цели, в насоките са предвидени специфични пояснения за допустимите промени на административния договор по отношение изменение на отглежданите култури или животни посочените срокове за засаждане/засяване на културите и/или на минималния брой на растенията на единица.

Предвидена е възможност бенефициентите, които са физически лица да могат да се регистрират като ЕТ или да учредят ново ЕООД, който да стане правопреемник на

стопанството му, като е длъжен в срок от пет работни дни от регистрацията на ЕТ/ЕООД в Търговския регистър писмено да уведоми за това Държавен фонд „Земеделие“.

В съответствие с чл. 53, ал. 2 от Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“, „е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент, в условията за изпълнение са описани определени изключения от изискванията към бенефициентите.

Включения са допълнителни разяснения по отношение спазване на изискването за оповестяване на подпомагането.

Посочени са документите, които следва да се представят към искане за второ плащане за доказване правилното изпълнение.

В проекта на насоки са включени и условия, гарантиращи ефективно и ефикасно предоставяне на финансова помощ, и минимизиращи риска от създаване на изкуствени условия за заобикаляне на правилата, основани на опита от прилагане на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Проектът на насоки за кандидатстване е обсъден с представители на заинтересованите браншови организации на работна среща, проведена на 23 октомври 2024 г.

В съответствие с чл. 68, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители проектът на заповед, ведно с условията за кандидатстване и условията за изпълнение, са публикувани на интернет страницата на Стратегическия план и в Система за електронни услуги преди тяхното утвърждаване. Предоставен е срок от 11 дни заинтересованите лица да изпращат писмени предложения и възражения по публикуваните проекти. Към настоящия доклад е приложена Справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проекта на доклад към нея. Направените целесъобразни бележки и предложения са отразени.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители предлагам да издадете заповед за утвърждаване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане по интервенция П.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“ от Стратегическия план и за определяне на начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане, както и краен срок за публикуване на разясненията.

Приложение: Справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проекта на доклад към нея.

С уважение,

11/21/2024

X

Елена Иванова

Директор

Signed by: Elena Angelova Ivanova